

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič
a Din 2.—, do 100 vret Din 2.50, od 100 do 300 vret a Din 3.—, večji inzerati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
vetja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knaflcova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — Jesenice, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

PRIPRAVE ZA BALKANSKO UNIJO

Namen prve balkanske konference: Balkan balkanskim narodom!

Atene, 3. oktobra. V nedeljo bo tu otvorjena prva mednarodna balkanska konferenca, ki bo zborovala do 12. oktobra. Na konferenci bodo sodelovale vse balkanske države ter bo na njej zastopani kot opazovalec tudi zastopnik sovjetske Rusije, ravnatelj carigradske podružnice službene ruske brzojavne agenture Jablonski.

O namenih balkanske konference je izjavil predsednik pripravljalnega odbora Papanastasiu naslednje:

Glavni cilj konference je združiti balkanske države v unijo z namenom, ustvariti gospodarski organizem, ki bi ne služil samo pomirjenju balkanskih narodov, temveč tudi svetovnemu miru. Ta unija ne bo naperjena proti nobeni drugi državi ter ne bo vplivala na suverenost posameznih včlanjenih držav niti nudila možnosti za prevlast kakšne posamezne države. Unija naj bi se osnovala na podlagi popolne ravnopravnosti vseh balkanskih držav. Vsi člani bodo imeli enako število glasov. Vsak zastopnik na konferenci zastopanih držav more postati član unije ter more tudi vsak čas izstopiti. Narodne manjšine bodo uživale varstvo, ki jim pristaja, vendar pa se bo od njih zahtevala popolna lojalnost. Naš glavni namen je zavarovati balkanski mir in tako tudi složitvi splošnemu pomirjenju.

Beograd, 3. oktobra. »Jugoslovanski Glasnik« je objavil daljši članek o balkanski konferenci v Atenah ter piše med drugim:

Ustvaritev čim boljših odnosov med državami našega polotoka in njihovo čim intimnejšo ekonomsko politično sodelovanje moreta imeti dva cilja: 1. zagotovitev trajnega miru med balkanskimi državami samimi, zamenjavo škodljivih in uničevalnih borb,

trenj in rivalstev s pozitivnim in slovnim sodelovanjem, ustvarjanje neobhodnih pogojev za balkansko unijo oziroma federacijo ali kakršnokoli zvezo na podlagi konfederacije, 2. zagotovitev balkanske neodvisnosti od zunanjih vplivov ter nevarnosti, ki jim je bil naš polotok od pametiveka izpostavljen, ker predstavlja zvezo med Evropo in Azijo in se nahaja na pomembnem potu med vzhodom in zapadom.

Objektivne razmere so pri balkanskih narodih več ali manj iste, prav tako tudi njihov gospodarski položaj in način gospodarjenja. Njihova zgodovinska usoda ni bila nič manj slična. Vsi so skoro brez razlike doživeli pred sedanjostjo svobodo in samostojnostjo stoletno suženjstvo, ki je imelo kljub vsej naravni nadarjenosti teh narodov kot neizogibno posledico veliko zaostalost v vsakem oziru. Da bi se odstranile težke posledice te zaostalosti, so potrebni veliki naporji v zvezi z daljšo dobo miru. Čim boljši odnosi med balkanskimi narodi predstavljajo osnovni pogoj za dosego tega, kar je bilo v stoletjih zanemarjenega, in možnost, da v miru razvijemo svoje različne in pozitivne cilje. Brez dobrih medsebojnih odnosov, ki bi morali čim dalje bolj zavzemati značaj sodelovanja v vseh smereh, bodo balkanski narodi zelo težko mogli iti sporedno z zapadnimi.

Po svojem geografskem položaju je bil naš polotok vedno vabilo tujim težnjam in apetitu. Njegova zunanja neodvisnost je zagotovljena samo s solidarnostjo in zavestjo skupnih interesov njegovih narodov. Če samo ta okoliščina bi morala služiti kot zadosten razlog balkanskim narodom, da

poiščejo način, po katerem bi mogli dovesti v sklad svoje težnje in napore, da izpopolnijo svoje sodelovanje v tem, kar jih veže med seboj, kar je življenjskega pomena za njihov obstoj, bodočnost in napredek. Ako bi se ne razlikovala nujna solidarnost najvažnejših interesov od malenkostnih razlik in nesoglasij, bi to pomenilo, da tudi sedaj ni neobhodno potrebne zavesti zgodovinskega razvoja ter zahtev bodočnosti.

Kot zbor privatnih osebnosti, javnih delavcev in zastopnikov raznih svobodnih korporacij, ki mu bo predsedoval bivši grški minister Papanastasiu, čegar osebi pripada zasluga za njegovo sklicanje, balkanska konferenca ne bo mogla dati nobenih konkretnih rezultatov, ki bi imeli značaj službenih sporazumov ter obveznih in vzajemnih angažmajev. Kljub temu pa bo njen potek in izid velikega pomena, ker bo pokazala, do kakšne mere je razvita zavest o balkanski solidarnosti in ali že obstoje neobhodni pogoji za pristop k stvarnim razgovorom poklicanih činiteljev.

Kar se nas tiče, smo bili vedno vneti za idejo popolne balkanske solidarnosti ter prežeti s prepričanjem, da so narodi našega polotoka brezpogojno navezani drug na drugega, da je njihova rešitev v sodelovanju in ne v razdoru, ter nikdar nismo dvomili v rešilnost načela: »Balkan balkanskim narodom!« S takim prepričanjem pričakujemo potek dela in rezultate te konference ter ji želimo popoln uspeh, kajti njen uspešen potek in konec bi bil pomemben ne samo za naš polotok, temveč bi zelo blagodejno vplival tudi na splošne evropske odnose.

Hranilnica savske banovine

Beograd, 3. oktobra. Te dni je predsednik ministrskega sveta kot minister notranjih poslov odobril pravilnik, s katerim se določa zagrebška oblastna hranilnica ter njena podružnica v Osijeku preтворita v hranilnico savske banovine s podružnico v Osijeku. Po pravilniku je hranilnica samostojni denarni zavod savske banovine, v katerega morejo vsa samoupravna telesa in drugi poedinci banovine vlagati svojo gotovino in ki more opravljati razne bančne posle. Za vse obveznosti hranilnice jamči savska banovina z vsemi svojimi dohodki in vso svojo imovino. Predsednik zavoda je ban, ki tudi imenuje upravni odbor, dočim imenuje nadzorni odbor minister notranjih del v sporazumu z ministrom trgovine in industrije. Hranilnica ni delniška družba, ampak komunalni zavod, ki sme na vsem področju banovine ustanavljati podružnice in ekspoziture. Hranilnica mora iz čistega dobička ustanoviti rezervno glavniico, višek pa se mora uporabiti v dobrodelne svrhe.

Dopust strokovnim učiteljem
Beograd, 3. oktobra. Ministrstvo trgovine in industrije je odobrilo dopust strokovnim učiteljem, članicam ženskega saveza, da se morejo udeležiti skupščine ženskega saveza v Zagrebu, ki bo od 12. do 15. t. m. V imenu ministra trgovine se bo udeležil kongresa inšpektor banke uprave v Zagrebu dr. Tkalcic.

Slovo inž. Senjanovića iz Zagreba
Zagreb, 3. oktobra. Uradništvo železniške direkcije v Zagrebu je priredilo snoči v hotelu »Esplanade« poslovilni večer svojemu bivšemu šefu, direktorju inž. Senjanoviću, ki je bil imenovan za pomočnika ministra prometa.

Mednarodna transportna konferenca
Plzen, 3. oktobra. Danes je bila otvorjena V. mednarodna konferenca o transportih preko jadranskih pristanišč. Na konferenci so zastopane železniške uprave Poljske, Avstrije, Madžarske, Jugoslavije, Italije in Čehoslovaške. Poleg tega prisostvujejo konferenci zastopniki bivše južne železnice in paroplovnih družb Lloyd Triestino in Cosulich Lloyd. Konferenca bo trajala do 6. oktobra. Gre za ukrepe za hitro izvedbo prometa z jadranskimi pristanišči.

Zaključek veleizdajniškega procesa v Leipzigu
Berlin, 3. oktobra. Veleizdajniški proces v Leipzigu proti trem ulmskim častnikom nemške državne brambe je zaključen. Razsodbo bodo objavili v soboto.

Nemčija na poti k Brüningovi diktaturi

Dr. Brüning ne namerava popustiti od vladnega programa — Začasna izločitev parlamenta od soddločevanja

Berlin, 3. oktobra. Ze sedaj se kaže v precej jasnih obrisih, da se Nemčija bliža diktaturi, kar je hotel prikriti dosedanjimolk kancelarja dr. Brüninga. Ne more biti dvoma, da je diktatura zadnji in brzkone neizogibni izhod Brüningove vlade, ker ne gre več za domneve. O tem pišejo že precej odkrito listi, ki so v ožji zvezi z državnim kancelarjem. Ti listi tudi ne prikrivajo, da bodo v vladnih krogih te dni vse poizkusili, da bi dobili večino za program Brüningove vlade, da pa obstoje le zelo majhne nade za setavo take večine. Na drugi strani je državni kancelar trdno odločen, da ne pristane na nobene izpremembe vladnega programa. Dr. Brüning se ne namerava spuščati v nobena mešetarenja, ker ima izkušnje, da bi vodila le do brezkončnih pogajanj za koncesije, za kar pa ni nobenega časa, ker so finančne razmere take, da zahtevajo hitro delo. Sedaj, ko je dobil dr. Brüning od državnega predsednika potrebna pooblastila, se pogaja z desnico in levico ter tudi ne

izključuje narodnih socialistov, pri čem pa ne misli, da bi jih pritegnili v vlado, kakor je bilo že jasno povedano.

Ta pogajanja se smatrajo skoro zgolj kot formalnost, kajti glede na obstoječe razmere je le malo verjetno, da bi došlo do kakšnega sporazuma. Doslej se je mislilo, da bo dr. Brüning skušal delati s svojim kabinetom kot z manjšinsko vlado. Ta domneva pa se je izkazala kot prazna, ker se je zvedelo, da bo državni zbor — začasno izločen od soddločevanja.

Vlada bo torej poslala novoizvoljeni državni zbor enostavne domov ter poslovala dalje na podlagi čl. 48 ustave. V postev bi prišlo kvečjemu razširjenje oz. preobnova Brüningove vlade v omejeni meri. Gotovo je tudi na drugi strani, da precej strank ne gleda nesimpatično na izločitev parlamenta oz. na uvedbo diktature, ker bi se s njo znebile odgovornosti proti volilecem za pritrjevanje k zaslim zakonom. Zdi se, da je strah pred to odgovornostjo večji kakor pa pred diktaturo.

Action Francaise proti Briandu

Demonstracije proti Briandu na pariškem kolodvoru

Pariz, 3. oktobra. Zunanji minister Briand in trgovinski minister Blandin sta snoči ob 19.30 prispela iz Zeneve v Pariz. Na kolodvoru so ju pozdravili ministri dela, ministri za pokojnine, zastopnik Tardieuja, več poslancev in višjih uradnikov. Oblasti so doznale, da pripravlja Action Francaise demonstracije proti Briandu. Zaradi tega je bil pripravljen močan oddelek policije. Dohodi do kolodvora so bili strogo zastraženi. Kljub temu je uspelo nekemu rojalistu približati se Briandu, ko je zapuščal vlak ter mu zaklicati: Lopov! Prinašaš nam vojno! Ti hočeš zastupiti naše otroke s hudičevim plinom.

Demonstrant, 35-letni arhitekt, ki je bil v vojni težko ranjen in dobil red častne legije, je bil takoj aretiran. Prisotna množica je priredila Briandu navdušene manifestacije.

Ko je Briand odšel k svojemu avtomobilu, so rojalisti skušali v bližnjih ulicah organizirati demonstracije, kar pa je policija preprečila. Približno 40 rojalistov je bilo aretiranih, vendar pa so jih v teku noči zopet izpustili na svobodo.

Na današnji ministrski seji bo Briand poročal o ženevskih konferencah, o razgovorih z dr. Curtiusom ter zlasti o prekinitvi italijansko-francoskih pogajanj.

Pričetek volilne borbe v Avstriji

Krščanski socialci nameravajo kandidirati pod novim imenom — Razdor med heimwehrovci — Važno orožje socialnih demokratov

Dunaj, 3. oktobra. Sestava nove avstrijske vlade je naletela pri socialnih demonstracijah, Landbundu in velenecih na silen odpor. Opozicijske stranke naglašajo, da je Vaugoinova vlada kršila ustavo in da hoče uvesti diktaturo. Afera dr. Straffella in vstop Heimwehra v vlado je v znatni meri kompliciral položaj. Razpust Narodnega sveta v sedanjem kritičnem času gotovo ni bil primeren in ni izključeno, da bodo volitve povsem drugače izpadle kakor st obeta Vaugoinova vlada.

Inozemski krogi soglasno obžalujejo Schobrov odstop, ki je zadnje čase s svojim odločnim nastopom rešil Avstrijo marsikatero krizo in pripomogel Avstriji do večjega ugleda v inozemskem svetu. To priznava celo socialistično časopisje, ki naglašajo njegovo nepristranost Schobra in obžaluje njegov odstop. Prihodnje volitve pač ne bodo prinesle kakih velikih presenečenj. Od leta 1927., ko so se vršile zadnje volitve v Narodni svet, se prebivalstvo ni skoraj nič pomnožilo. Račun na dotok novih volilnih množic je istotako napačen, ker se je zadnje volitve udeležilo 80 do 90% volilcev tako, da nobena stranka ne more računati z odločilno izpremembo svojega posestnega stanja. Politični krogi menijo, da so nove volitve nepotrebne, ker itak ne bodo razčistile sedanjega političnega položaja, dočim bodo škodile prestižu avstrijske republike in po nepotrebnem potisnile državo v nova razburjenja in v nove nepotrebne izdatke.

Pri zadnjih volitvah so dobili krščanski socialisti 82 poslancev, socialisti pa 71. Glavni volilni boj se bo pač vršil med tema dvema taboroma. Socialisti računajo na porast glasov, ker menijo, da jih bodo podpirali nekateri svobodnomislilni krogi.

Dunaj, 3. oktobra. Volilna borba se je že pričela. O krščanskih socialnih govore, da se bodo brez pridržka spojili s heimwehrovci, ki so za zvezo z njimi, in da bodo celo kandidirali kot krščansko-socialni Heimathund, kar naj bi pomenilo izpremembo njihovega zunanje videza. Seveda obstoja proti tej nameri v stranki sami še precejšen odpor.

Velenecji bodo kandidirali popolnoma samostojno in brzkone brez zveze z narodnimi socialisti, ki so jim jo za volitve ponudili. Kmetiska zveza bo brčkone postavila kandidatne liste tudi v velikih mestih skupno z razcepljenimi manjšimi demokratskimi strankami srede, ki se bore tudi za naklonjenost širših slojev. Del Heimwehrov se je osamosvojil kot Heimathblock, kar bo pod tem imenom šel v volilno borbo,

ločeno od meščanskih strank. V tem bloku bodo večinoma kandidirali, kakor se čuje, delavci in nameščenci. Doslej še ni došlo do zveze med Heimathblockom in narodnimi socialisti pod vodstvom dr. Walterja Richla, vendar pa se ta zveza pripravlja ter se zanjo posebno zavzema berlinski narodnosocialistični poslanec Georg Strasser, ki danes govori na shodih narodnih socialistov. Če ne bo došlo do te zveze, se bo Heimathblock in narodni socialisti konstituirali kot neodvisni stranki, ki bosta istotako kandidirali v mestih.

Socialnodemokratska »Arbeiter Ztg.« ugotavlja, da je Vaugoinova vlada pričela svoje delo s kršitvijo ustave, ker bi se morala po čl. 70 in 74 ustave najprej predstaviti Narodnemu svetu. Razen tega bi moral predsednik republike Miklas v svojem odloku o razpustitvi parlamenta navesti provod, zakaj se razpisujejo nove volitve. Socialni demokrati hočejo s tem dokazati, da se Avstrija že sedaj nahaja v stanju ex lex, kar hočejo predvsem izrabit za volilno borbo.

Eksplozija v angleškem rudniku
London, 3. oktobra. V rudniku pri Walsallu se je pripetila večera težka eksplozija, ki je zahtevala 14 žrtev med delavci. Eksplozija je nastala, ker so se »nehi jameki plini. Podrobnosti o nesreči še ni bilo mogoče ugotoviti, ker so bili ubiti vsi rudarji, ki so bili na kraju nesreče zaposleni. Trupla so našli strašno razmesarjena. Prejšnje dneve je bilo v istem rovu zasposlenih nad 50 moških in bi katastrofa zahtevala mnogo več žrtev, če bi bil roj zasposleni kakor običajno. Ob vhodu v roj so se odigravali po katastrofi obupni prizori med svojci ponesrečenecv.

Reden zrakoplovni promet z Indijo
London, 3. oktobra. Letalsko ministrstvo je objavilo komunikate, da se je zadnji polet zrakoplova »R 101« popolnoma zadovoljivo posrečil in da povečanje zrakoplova nikakor ni motilo stabilnosti in vodljivosti te velike zračne ladje. Zrakoplov bo v kratkem startal za polet v Indijo. Zrakoplovna družba upa, da bo možen reden promet z Indijo. V primeru uspeha bodo uvedene redne zračne prometne proge tudi z drugimi deli britanskega imperija.

Potres v Teheranu
Teheran, 3. oktobra. Snoči so zabeležili tu sila močan potres, ki je napravil veliko materialno škodo.

Dr. Straffella odhaja na dopust

Komaj imenovani generalni direktor avstrijskih železnic je dobil dopust do konca procesa proti »Arbeiter - Zeitung«

Dunaj, 3. oktobra. Kakor znano, je bil graški podžupan dr. Straffella imenovan za generalnega direktorja avstrijskih železnih železnic. Dr. Straffella je bil vzrok padca vlade dr. Schobra, ki ga zaradi pomanjkanja znanja in zaradi prejšnjega njegovega trgovskega poslovanja ni hotel imenovati za generalnega direktorja. V Avstriji se oseba dr. Straffella v mnogih krogih odklanja. Celotni novopravosodni minister dr. Hueber je izjavil na zborovanju Heimwehra: »Če je dr. Straffella napuščil v Nemčiji hiše, bi bilo to storilo tudi 100 drugih privatnikov. Vendar pa je

nekaj drugega, ako gre za osebo, ki igra v javnosti kako vlogo. Kdor stoji v javnem življenju, mora tudi v svojem privatnem življenju imeti prost hrbet.«

Socialni demokrati bodo sedaj slučaj dr. Straffella porabili za volilno geslo, kakor se zdi z uspehom. To je upoštevala tudi krščansko-socialna stranka, ki je svetovala dr. Straffeli naj prosi za brezplačen dopust, dokler se ne konča vzklana razprava proti »Arbeiter Zeitung«. Tej zahtevi je Straffella takoj ugodil in je bil tudi takoj poslan na dopust.

Karambol avtobusa z avtomobilom

Ljubljana, 3. oktobra. Zaradi gradnje tramvajske proge sta Celovška in zadnje dni tudi Gosposvetska cesta od »Evrope« naprej za vsak promet zaprti. Avtobusni promet se zato vrši po ovinkih, večinoma pa vozijo avtobusi mimo igrišča »Ilirije« skozi šišenske ulice ter pridejo pri mitnici zopet na glavno cesto proti št. Vidu. Ker so ulice v Sp. šiški razmeroma precej ozke, je seveda razumljivo, da je treba voziti zelo počasi in previdno. Veliki avtobusi se sploh težko kretajo. Kljub največji pazljivosti avtobusnih šoferjev pa se je včeraj v šiški pripetil karambol med avtobusom in osebnim avtomobilom, ki ga je po izjavi vseh očividcev zakrivil voznik avtomobila. Okoli 17. je privozil po Frankopanski ulici neki avtobus in hotel zaviti v Medvedovo ulico, istočasno pa je privozil po št. Jernejevi ulici in tudi zavil v Medvedovo ulico osebni avtomobil št. 273. Šofer avtobusa, P., je sicer vozil pravilno po des-

ni strani počasi in je dajal signale, toda osebni avto je privozil s takšno naglico, da je zadel z blatnikom zadnjega kolesa na desni strani ob avtobusne odbijače. Karambol je bil precej hud, kajti avtomobil je kar zasukalo, drvel je še par metrov naprej ter se nato prevrnil. V avtomobilu — bila je limuzina — se je vozila večja družba, toda nobenemu se ni ničesar pripetilo. Kakor je ugotovili došli stražniki, je bila družba s šoferjem oziroma lastnikom avtomobila vred precej v rožah. Vse je kazalo, da je avtomobilist zakrivil karambol.

Prevrneni avto so postavili v normalno lego, toda stražnik ni pustil, da se vozijo z njim naprej, ker so bili vsi vinjeni. Škoda je precejšnja, zlasti na osebnem avtomobilu, kjer sta zmečkana na eni strani blatnika.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 22.775, Berlin 13.445, Bruselj 7.8752, Budimpešta 9.885, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 795.77—798.77 (797.27), London 273.99 do 274.79 (274.39), Newyork 56.265—56.465 (56.365), Pariz 220.60—222.60 (221.60),

K. R. G. Brown:

Vitez enega dne

Roman

— Nekam hitro ste nazaj, — je dejala. — Kaj niste imeli sreče? —

— Psa so naščuvali name, — je odgovoril Peter in se ognil njenemu pogledu.

— Zares? — se je začudila Jeanne. Zdelo se je, da se trenutek bori z nečim, kar bi moglo biti žalost ali gnev, kar pa v resnici ni bilo ne eno ne drugo. Ko je znova izpregovorila, se ji je glas nekoliko tresel. — To je — to je grozno, Peter! Če naletiva na drugo hišo, pojdem sama vprašat.

— Saj boste morali, — je odgovoril Peter poparjeno. — Menda me tu na kmetih nimajo preveč radi. Sicer se pa prav nič ne čudim, da jim nisem všeč. Kar poglejte me in priznajte, da moja zunanost ni posebno priključna. No, zdaj pa pojdiva.

Prehodila sta še en kilometer poti, ki se je vila na desno in levo, kakor bi se ji ne hotelo naprej. Ves čas nista videla nobene hiše, niti človeka, ki bi ji mogoče priskočil na pomoč. A Petra se je polasčala vedno večja panika, kajti z vsakim korakom sta se bolj bližala civiliziranemu svetu in raznim križem in težavam, pretečim ljudem, ki se izprehajajo jutraj po Sussexu v pižamah. V duhu je že videl, kako kažejo s prstom na njim, in slišal, kako se mu otroci posmehujejo.

— Tu nekje mora pa že biti Taggs Bay, — je menila Jeanne. — Če hočete, ostanite tu, Peter, jaz pa pojdem sama naprej. Boste videli, da se mi bo posrečilo preprosti koga, da bo nama... O, poglejte Peter! Tu je suknjič!

— Suknjič? — je vzkliknil Peter presenečeno. — Kje? Kje?

Tako bi menda reagiral mornar poplajene ladje v čolnu sredi oceana, če bi zaslišal klic: Jadra!

— Tamle, — je pokazala Jeanne. Bila sta baš sredi njiv. Na bližnji njivi je stal predmet, na katerega je Jeanne pokazala. Bilo je strašilo. Lepo in spretno narejeno strašilo, ki je pričalo, da je lastnik njive neozdravljiv optimist in da ima zelo rad parado. Strašilo je imelo namreč na sebi suknjič, trd klobuk in modre platnene hlače tako, da je bilo od daleč podobno gospodu z zavijanem ovratnikom, ki se je v temi naglo oblekel, da bi šel pozdravit solnčni vzhod.

— Kaj — tole? — je dejal Peter razočarano.

— Zakaj pa ne? Suknjič je še dobro ohranjen in pripravljen, da vam bo prav. —

Hm, — je zamrmral Peter. — No, pogledam ga lahko.

Preskočil je graben ob cesti in krenil k strašilu. Od blizu se je poznalo, da suknjič ni tako dobro ohranjen, kakor je mislila Jeanne. Kroj mu je bil iz osemdesetih let preteklega stoletja, bil je zelenkast od starosti in dežja, rokave je imel močno oguljene, gumba pa nobenega. Pač je bil pa dobro ventiliran, menda na petih krajih. Hlače so bile za spoznanje boljše, ker so bile stare samo dvajset let in razen velike luknje

zadaj niso imele nobene napake. Klobuk pa sploh ni bil za rabo, ker je imel na eni strani krajevce odtrgan, na dnu pa veliko luknjo.

Peter je nekaj časa ogledoval te stare cape. Morda bi v njih ne bil manj smešen, kakor je v prijateljevi pižami, toda pomisliti je treba, da še daleč ni vseeno, če je človek smešen, ker je siromašen in raztrgan, ali pa ker je oblečen ko norec. Sicer je pa bolje imeti še tako slab suknjič, nego biti brez nje. Po bridki izkušnji s hudo ženo in še hujšim psom Petra ni prav nič mikala nevarnost, da bi še kaj naščuvali nanj psa. Tu je bila obleka, ki ga bo za silo zakrila, dokler si ne preskrbi boljše. Če zamudi to priložnost, morda ne bo imel nobene več.

Ozrl se je na vse strani, potem je pri urno zamenjal obleko s strašilom, katerega ni hotel okraštiti. Čez pet minut je dvigalo strašilo v pižami Petrovega prijatelja in v svojem klobuku presenečeno roke kvišku, dočim je Peter v njegovem suknjiču in modrih platnenih hlačah zopet preskakoval graben ob cesti.

Jeanne je sedela zamišljeno na trati med njivami in ko se ji je približal, je vstala in se ozrla nanj. Počasi je odprla usta in izbulila oči. Tako je nekaj časa nepremično stala in strmela. Potem je pa zakrčila z rokami in počila v krčevit smeh. Smejala se je in smejala, da so ji prišle solze iz oči. Peter si seveda glede svoje zunanosti ni delal nobenih iluzij. Slutil je, kaj bo in tako je čakal, da se je Jeanne nehala krohotati in si obrisala solzne oči.

— O, Peter! — je vzdihnila. — Saj vem. Toda boljše je nekaj kakor nič.

— Da, toda zakaj niste vzeli še klobuka, da bi bila slika popolna? —

— Nič me ne prisili, da bi nataknil na glavo to staro klobuko, — je odgovoril Peter. — Lahko se smejete kolikor hočete, toda meni je v tej obleki mnogo prijetnejše kakor poprej. Nič me ni zdaj ne more očitati, da nisem oblečen. Morda sem res malo čuden v tej obleki, pa je vsaj dostojna.

Jeanne ga je skesano pogledala. — Oprostite, Peter, da sem se vam smejala. Toda prišlo me je tako, da se nisem mogla premagati.

— Nimam kaj oprostiti, — je odgovoril Peter velikodušno. — Povejte mi, kakšno so te hlače od zadaj. Goto imajo luknjo? — seveda jo imajo. Bojim se, da je suknjič ne zakriva.

— Zakriva jo, — ga je potolažila Jeanne. — Od zadaj ste naravnost imenitni. Toda paziti boste morali, če se vam zahoče sesti.

— Sploh bom moral biti previden, ker nimam naramnice, — je dejal Peter. Obrnil se je in zamahnil strašilu v slovo.

— Lastnik tele njive bi mi moral biti hvaležen — prijateljeva pižama bi zastrašila celo slona, kaj šele vrbaca. No, ali bova nadaljevala pot?

— Kmalu morava biti na cilju, — je menila Jeanne. — Prehodila sva gotovo že nad tri kilometre.

**Pristopajte k
Vodnikovim družbi**

V 9 mesecih 547 usmrtitev

Zaradi zlobne špekulacije, protirevolucionarne agitacije in sabotaže
Razburjenje med ruskimi emigranti

Če primerjamo podatke o usmrtitvah, objavljene v uradnih listih sovjetske Rusije »Izvestija« in »Pravda« pridemo do zaključka, da je bilo v Rusiji letos od 1. januarja do 25. septembra izrečenih 547 smrtnih obsodb. Smrtno obsodbo so izrekli deloma redna javna sodišča, deloma pa kolegiji državne politične uprave (črezvičajka). V vseh primerih je šlo za zlobno špekulacijo (prikrivanje srebrnega denarja po kmetih), za sabotažo (48 moskovskih bakterijologov, katerih delovanje je bilo baje v zvezi s katastrofalno kužno boleznijo, ki se je pojavila med konji rdeče armade) in zaradi protirevolucionarne agitacije in propagande.

V prvi polovici leta je bilo povprečno 50 smrtnih obsodb vsak mesec, v drugi polovici je pa število smrtnih obsodb močno poskočilo. V januarju je bilo usmrčenih 36 nasprotnikov sovjetskega režima, v februarju 50, v marcu 66, v aprilu 63, v maju 44, v juniju 59, v juliju samo 22, zato pa v avgustu 107 in v 25 dneh septembra 100. Te podatke objavlja kot rečeno uradna sovjetska lista »Izvestija« in »Pravda«. Usmrtitev je bilo najbrž

več, kajti državna politična uprava navadno niti ne pove, koga ustreliti. Poročila o usmrtitvah v oddaljenih provincah in krajih objavijo samo lokalni listi.

Največje razburjenje je povzročila usmrtitev 48 moskovskih profesorjev in strokovnjakov na polju bakteriologije. Ruski emigrantski tisk se obširno bavi s to justifikacijo in ji pripisuje velik pomen za bodočnost akcije proti sovjetskemu režimu. Suhanov, Grozman, Kondratjev in drugi obojenci so bili najbolj iskreni in dosledni zagovorniki onih načel, pa tudi onih iluzij, katerih se je oklenila ruska inteligenca v dobi nove gospodarske politike in ki so premostile prepad med inteligenco in sovjetskimi režimom. Po mnenju ruske emigracije pomeni usmrtitev 48 moskovskih profesorjev in strokovnjakov idejni prelom med inteligenco in boljševiško diktaturo. Ta justifikacija, pravijo ruski emigranti, simbolizira pogreb nove gospodarske politike in zabija zadnji žebelj v krsto njenih iluzij. Nekateri emigrantski politiki celo menijo, da bo imela ta justifikacija zelo važne politične posledice.

Kaj manjka našim rodbinam

Mnogim našim rodbinam manjka oče, ki bi preživljal večere doma, ne pa v krčmi, ki bi skrbel za zabavo in razvedrilo v rodbini, ne pa po družini, ki bi znal dobro premisliti gmotni položaj svoje rodbine in ga spraviti v red, predno se loti javnega gospodarskega dela. Raznih komunalnih in narodnogospodarskih politikov imamo mnogo, nimamo pa dobrih rodbinskih politikov, ki bi se zadovoljili z življenjem v svojih rodbinah. Zanimivo sodbo o tem perečem vprašanju je izrekel prezident Masaryk, ki pravi:

»Po mojem mnenju gre zdaj za očeta, ne pa za mater. Našim rodbinam manjkajo v prvi vrsti očete. Mi možje imamo različne vzroke in zavijamo jih v filozofsko modrovanje, da se lahko umaknemo pravemu rodbinskemu življenju. Mož tarna, da nima pravega domačega ognjišča, toda navadno je sam kriv, ker ga noče imeti. Govorim o inteligenciji, ker med delavstvom ne živim. In baš pri inteligenciji vidimo, da mož rad uhaja iz rodbine. Komaj odloži žlico, mora v družbo tovarišev, češ, da je potreben počitka in razvedrila. Komaj se vrne, gre zopet z doma v kavarno, gostilno, kino ali kamorkoli že. In tako je življenje rodbinskih očetov v resnici večinoma gostilniško življenje. To je res in zato pravim, da potrebuje rodbina moža, otroci pa očeta. Govori se vedno, da je žena že po naravi ustvarjena za to, da postane mati in materinstvo se proglasa za sveto. Ne trdim, da ni, toda sveto je tudi očetovstvo in ne morem razumeti, zakaj bi

bila ženska po naravi bolj ustvarjena za mater, nego možki za očeta. Oba imata enake dolžnosti v rodbini. Mož ima pa krepkejšo mišice, zato se svojih dolžnosti ogiblje in išče vzvišene razloge za to, da ni v rodbini to, kar bi moral biti.

Z zamorcem mu je ušla

Poljsko mesto Kielce ima redko senzacijo, katere junak je zamorec Avgust Brown, znan Poljakom iz raznih mest in poljskih letovišč. Brown se je oženil z neko Poljakinjo iz Krakova in zadnje čase je dirigiral orkester v nekem nočnem lokalu v Kielcu. Ker ni hotel plačevati sobe v hotelu, se je nastanil kot podnajemnik pri krojaču Tkaczu. Krojač je imel podjetno ženo, ki je bila seveda takoj navdušena za eksotičnega gosta. Tudi zamorcu je bila lepa, 34letna Amalija zelo všeč.

Nekaj časa sta skrivaj uživala sladkosti prepovedane sadu, potem je pa postalo možu njuno prijateljstvo sumljivo. Da odvrneta njegovo pozornost od svojega intimnega razmerja, je povabil zamorec krojača na večerjo. Krojač se je na njegov račun poslušno najedel in napil. Pozno v noč je poravnal zamorec račun, se poslovil prijazno od krojača in odšel. Ko se je pa krojač vrnil, je našel v stanovanju vse razmetano, žene pa ni bilo nikjer. Takoj je slutil, kaj se je zgodilo. Hitel je na policijo in ovadil zamorca, da mu je ugrabil ženo. Na policiji so se mu seveda smejali, ker so dobro vedeli, da je zbežala žena z zamorcem prostovoljno.

Klub žalujočih deklet

V Filadelfiji je bil ustanovljen nedavno klub žalujočih žensk, toda ne vdov, kakor bi človek mislil, temveč naidebudi, po zakonskem jarmu hrepenečih deklet. Enkrat v mesecu se zbere ta dekleta v črni oblekah in črni pajčolanah, da žalujejo za bridko usodo omoženih sester. Društveni prostori so okrašeni z mrtvaškimi lobačami in črnimi draperijami, orkester igra samo žalostinke. Na vsakem zborovanju nastopijo govornice, ki pripovedujejo dolge storije o kriščečih primerih moške brutalnosti, o zaslužnjem žen in o srečni usodi onih, ki so ostale samice.

Zdi se pa, da klub žalujočih deklet ne bo uspeval, kajti zadnje mesece je več članic izstopilo, ker so se omožile.

Bele, modre in rdeče mačke

Klub amaterskih ljubiteljev mačk v Londonu prireja te dni razstavo, na kateri se vidijo mnogi čudoviti eksemplari teh ljubkih domačih živali. Neki razstavljalec je razstavil filigransko belo mačko »Fato morgano«, redek eksemplar pritlikavih mačk, ki stane 50 funtov ali okrog 12.000 Din. Posebno pozornost vzbuja na razstavi krasna modra mačka, katero je klub določil za darilo italijanski kraljici. Cena te mačke ni znana, kajti Angleži nikoli ne merijo darila z denarjem. Ena najdražjih mačk na razstavi je dolgodolaka perzijska mačka ognjeno rdeče barve. Ta stane 100 suntov ali 24.000 Din. Vseh mačk je na razstavi 300 in med njimi je malo takih, ki bi ne imele slavnega rodovnika. Seveda ni treba posebej omenjati, da modre in rdeče mačke niso pobarvane, temveč da je barva dlake naravna.

Če pride Ford v Evropo

Imenitni gospodje nimajo vedno prijetnega potovanja, posebno če so tako bogati, kakor je ameriški milijarder Ford. Mnogi se obračajo na take magnate s prošnjami za podporo v nadi, da jim pade na dlan vsaj drobtina z bogatinske mize. Monakovčani so Forda naravnost oblegali in mu ponujali razne dragocenosti in slike. Med drugim so mu ponudili 5 briljantov za 250.000 mark. Največji je vreden 70.000 mark. Iz Avstrije je dobil Ford ponudbo, naj kupi za 400.000 mark ogrlico iz samih smaragdov, ki jo je poklonil Napoleon znani madame Beaumarchais.

Monakovčanom je mož pripraveval o razvoju svojega podjetja in mesta Detroita, kjer ima avtomobilski kralj ogromne tovarne. Zadnje čase izdeluje Ford tudi letala in sicer vsak dan eno. Ko je bil Ford še mlad, je šel Detroit komaj 50.000 prebivalcev, zdaj jih ima pa že poldrugi milijon. Trejtno prebivalstva tvorijo delavci Fordovih tvornic s svojimi rodbinami.

V čevljarni.

»Kako se vam prilegajo ti čizmi, gospa?«
— »Se so mi preveliki! Saj mi niti prstov ne tiščijo!«

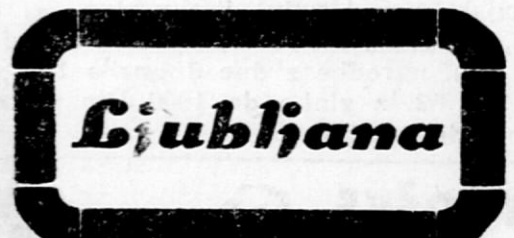
Srečke za IV. razred državne razr. loterije so dospele

Opozarjamo naše igralce, da je čas za obnovo srečk do 1. oktobra. Zrebanje pa se bo vršilo dne 6. oktobra. Kdor hoče igrati v V. razredu (milijonskem) naj pravočasno zamenja srečko, da ne bo prepozno. Nekaj srečk je tudi še za IV. razr. na razpolago.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Klišee

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Južografika

Sv. Petra nasip
štev. 23
Telefon 2495

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas 10 din 5—

VEČ KRZNARSKIH POMOČNIKOV
prvovrstnih, večjih za fin posel, proti dobri plači takoj sprejememo. Ponudbe na: Siscia d. d. Zagreb, Gunduličeva ul. 3.
2559

Strojepisni pouk
se vrši vsaki dan zvečer od 6. ure dalje. Tečaj za začetnike in izveščance. Učna ura 4 Din. Vpisovanje vsaki dan od 6. — 1/8 ure zvečer. Christofor učni zavod, Ljubljana. Domo-branska c 7/L
2294

Železnato vino
lekarnarja dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani krepča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. 58-T

IZJAVA
Ana Šetina, kovačeva žena v Zg. Šiški, preklicujem s tem žalitve, ki sem jih izrekla o Te-reziji Pogačar, posestnici in gostilničarki v Zg. Šiški št. 84 in se ji zahvaljujem, da je odstopila od kazenskega pregona. Zg. Šiška, dne 30. 9. 1930.
Ana Šetina.

V globoki žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša dobra mama, stara mama in tašča, gospa

Agneza Potokar,
zasebnica

dne 3. t. m. po daljšem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 4. oktobra 1930 ob 4. uri popoldne izpred hiše žalosti, Karlovska cesta 15, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 3. oktobra 1930.

KARL, ADOLF, JOSIP, sinovi
MARIJA por. Vladač, hči, in ostali sorodniki

Damske obleke

dopoldanske
popoldanske
večerne!

Dunajski
in pariški
modeli.

Velika izbira
najnižje cene

Oglejte si
božato založo!

VAJENCA

za vrtnarsko obrt sprejemam takoj iz postene kmetijske hiše. Hrana in stanovanje prosto. — M. Keše, trgovski vrtnar, Ljubljana, Linhartova ulica 5. 2550

Vsa pleskarska in soboslikarska dela
izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ
družba z o. z.
pleskarstvo in soboslikarstvo
Ljubljana, Sv. Petra c. 33.

POSESTVO

z vsem mrtvim inventarjem, stanovanjsko hišo, v kateri se izvršuje gostilniška obrt, gospodarskimi poslopji, vse v zelo dobrem stanju, v Novih selih pri Kočevju, takoj oddam v najem radi preselitve v Kočevje. Hiša in poslopje primerno za trgovino katerekoli vrste. — Posestvo leži ob dvojni vsakodnevni avtobusni in posebej še poštini zvezi. — Zemljišče je dobro obdelano ter vsa poslopja in inventar v najboljšem stanju. Pojavnila daje Josip Fež, trgovec z vinom, Kočevje. 2558